

ימים של בלי

מאת רנה לי, בהוצאת "מחברות לספרות"

ראוי ספר שיריה של רינה לי (ימים של בלי, בהוצאת "מחברות לספרות") שלא ייפסח בשטפו של זרם ספרי השירה, המכביר עלינו. חדשים לבקרים. חומר רב. כל כך, עד אשר

אליהם — טובי קיטובי ביותר. בכל שורה מתב-
לסת אישיותה של המשוררת; דמויים רבים
אפיינים לנשיותה: "מפעם לפעם / אני מחליפה /
את גון השפתון / משנה את עבי האיפור / או
צורת התסרוקת". או — "במטבח החיים / שורר
הרעב הגדול / אני מבשלת את חיי / על
אש קטנה. / פן יגלשו / פן ישחתו לארץ".
"אני תולה תקוותי / ליבוש עלי חבל" ועוד.
בשירים מעטים נרמזת אמהותה: "...שלעד לא
אוכל / להיות ילדה עם ילדי / ותמיד ישאר
אותו מרחק / לבלתי עבור". ובשיר אחר —
"דמעות פעוץ ביטורי הצמיחה". מלותיה
מצטיינות בכנות אמיתית. בחוסר הצטעצעות,
יש לה נטיה מיוחדת לדמויים איריים. אותם היא
הופכת לחלק בלתי נפרד מאפייני הלירי המובהק
של שיריה: "וזה — / שקצרה יד דמיוני / אף
מכנתו בשם. / אני יודעת רק / שהרומנטיקנים
קוראים: / אהבה / הניהילסטים מגידים: /
לחץ הריקות / והכלכלנים אומרים פשוט: /
אינפלציה של צואר הבקבוק".... "אדמה הצמיחה
דשא / והטמינה מתים / והסטטיסטיקה חוותה /
שעם כל אדם נפטר / נולדים שניים אחרים"....
"בספורי הרומנים / אשר אקרא / אני מזדקנת
עם הגבורות / במהירות מפתיעה / של כמה
עשרות שנים / לשעה".... "עוד מעט / ירתחו
המים / הקמקום / יזעק עד לב שמים / כי באו
מים / עד צואר". נושא מרכזי ביצירתה של
רינה לי, הוא הזמן: ארעותו של האדם עלי
אדמות, חלופי העונות, חלוקתן השרירותית של

השעות, ומה שנמצא מעבר לזמן ומעבר לחיים.
"אני — / עם השם שהשאל לי / לעת קצרה /
לצרכי הצגה מסוימת / שאפילו תהיה מסתיי-
מת / למחאות-כף / אהיה כבר רחוקה משמוע. /
עם השם שהשאל לי / שנקל יהיה לזהות /
ממי לגבות החובות / את מי להכריז כפרשט
רגל / ובבוא היום / כאוסף את רגליו / אני".
שיריה הטובים ביותר בנושא זה, הם "עץ
החיים", "זה", "לזמן ז'לי", שהוא אף השיר הטוב
ביותר בקובץ כלו. בכלים שיריים, כמו לשון
נופל על לשון או וריציות על מטבעות לשון
מוכרות, ניכרת השפעתו של דוד אבידן, כמו
למשל: "רק התוגה בעניה עומדת" או, "ואני
יראה / פן אשוב לגלות / למגינת לבי / שמגינת
לבי לא נעקר העשב השוטה". ובשיר אחר:
"הלך / בדרך ארכה / הלך / בדרך שאין לה /
ארוכה / הלך / בדרך כל הארץ" או — "הלום /
הלום / בשבי הצפיות / נפל לפיפות / אינסופיות
/ של / ציפיות —".

ביחס לשירי אלתרמן טוענים רבים, כי מכסים
הם את המשורר יותר מדי, ואי אפשר לגלות
בם טפח מאישיותו. שיריה של רינה לי, לעומת
זאת, יש בה הרבה מן ההתערטלות הנפשית.
צירו של ספרה, הוא אישיותה של משוררת
צעירה המביטה, כמו מתוך חלון ביתה, ברחוב
הסואן, בעינים יפות, אך ציניות משהו, ופסימיות
קצת.

יוסי ביילין, תל אביב